

Ανάπτυξη δραστηριοτήτων & υλικού

Σημειώσεις

Παναγιώτης Ανδρέου

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας αποτελεσματικής δραστηριότητας;

- Προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών;
- Δίνεται έμφαση πρωταρχικά στη σημασία;
- Υπάρχει ένας στόχος που πρέπει να πετύχουν οι μαθητές¹, ένα αποτέλεσμα που θα μπορούσαν να δείξουν ή να μοιραστούν;
- Η επιτυχία της δραστηριότητας κρίνεται με βάση το αν οι μαθητές πέτυχαν τον στόχο;
- Η ολοκλήρωση της δραστηριότητας αποτελεί προτεραιότητα;
- Η δραστηριότητα μοιάζει με δραστηριότητα του πραγματικού κόσμου;

¹ Για λόγους συντομίας, στο παρόν έγγραφο χρησιμοποιείται μόνο το αρσενικό γένος.

Διάφοροι τρόποι εργασίας

Ατομικά

Οι μαθητές δουλεύουν μόνοι, με τον δικό τους ρυθμό

Ζευγάρια

- Ελεγχόμενες δραστηριότητες: «αδύνατος» + «δυνατός»
- Πιο ελεύθερες δραστηριότητες: «δυνατός» + «δυνατός»

Ομάδες

- Κοινωνικές δεξιότητες: διαπραγμάτευση, συζήτηση
- Ο αδύνατος πρέπει να νιώσει ότι μπορεί να συνεισφέρει
- Μοίρασμα των πληροφοριών μεταξύ των μαθητών
- Να υπάρχει κίνητρο για ομαδική εργασία

Όλη η τάξη

Υπάρχουν προκλήσεις, π.χ. κυριαρχία «δυνατών»

Ενδεικτικό παράδειγμα οργάνωσης της τάξης σε ομάδες

Νούμερο 1 = ο πιο «αδύνατος» μαθητής

Νούμερο 20 = ο πιο «δυνατός» μαθητής

Ομάδες/χρώματα = μικτό επίπεδο

Ομάδες/γράμματα = ίδιο (περίπου) επίπεδο

	ΚΟΚΚΙΝΟ	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ	ΚΙΤΡΙΝΟ	ΠΡΑΣΙΝΟ	ΜΠΛΕ
A	1	2	3	4	5
B	6	7	8	9	10
Γ	11	12	13	14	15
Δ	16	17	18	19	20

Δραστηριότητες με βάση τα κείμενα

Με ποιο κριτήριο διαβάζουμε;

Όταν διαβάζουμε μια εφημερίδα ή ένα περιοδικό, επιλέγουμε να διαβάσουμε κάποιο κείμενο γιατί:

- ενδιαφερόμαστε για ένα θέμα και θέλουμε να μάθουμε περισσότερα.
- έχουμε ισχυρή άποψη για ένα θέμα & θέλουμε να μάθουμε τι πιστεύουν και οι άλλοι.
- μερικές φορές ένας τίτλος τραβάει την προσοχή μας.

κτλ.

Το ίδιο κάνουμε όταν ακούμε...

- ειδήσεις και συζητήσεις στο ραδιόφωνο & και τη τηλεόραση.
- διαλέξεις και σεμινάρια.
- ανθρώπους να μιλάνε για τις εμπειρίες τους.

Στην τάξη

Δεν είναι δυνατόν όλα τα θέματα / κείμενα να ενδιαφέρουν όλους τους μαθητές.

Η σειρά και ο τρόπος ανάπτυξης των δραστηριοτήτων μπορεί να ενδυναμώσουν την εμπλοκή και το ενδιαφέρον των μαθητών. Από την άλλη, δεν υποκαθιστούν ένα ενδιαφέρον θέμα.

Η συνηθισμένη ακολουθία των βιβλίων για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας είναι: κείμενο – ερωτήσεις (βλ., για παράδειγμα, Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού, Βιβλίο μαθητή, σελ. 52).

Παραδείγματα δραστηριοτήτων

1. Έρευνα γνώμης ή ερωτηματολόγιο

Για παράδειγμα, οι μαθητές δουλεύουν ατομικά και αποφασίζουν κατά πόσο συμφωνούν με κάποιες προτάσεις που έχουν σχέση με τη θεματική μιας ενότητας ή ένα κείμενο, π.χ. τη διατροφή των παιδιών.

Στη συνέχεια, οι μαθητές δουλεύουν σε ομάδες και αποφασίζουν μια κοινή βαθμολογία για καθεμιά από τις δηλώσεις. Τέλος, οι μαθητές ακούνε ή διαβάζουν το κείμενο με σκοπό να εξετάσουν εάν οι δικές τους σκέψεις συμφωνούν με αυτές του κειμένου. Μετά την ακρόαση/ανάγνωση του κειμένου, μπορούμε να ρωτήσουμε τους μαθητές εάν μετά από αυτά που διάβασαν/άκουσαν θα ήθελαν να αλλάξουν κάποιες από τις απαντήσεις τους και γιατί.

2. Προβλέψεις

Οι μαθητές βλέπουν τον τίτλο ενός άρθρου και σε ομάδες κάνουν προβλέψεις σχετικά με το θέμα του άρθρου. Στη συνέχεια, οι ομάδες ανακοινώνουν τις προβλέψεις τους στην τάξη. Μετά, ο δάσκαλος μπορεί να δώσει γραπτώς μερικές φράσεις από το άρθρο. Οι φράσεις εμφανίζονται με την ίδια σειρά όπως και στο άρθρο. Οι μαθητές δουλεύουν σε ομάδες και χρησιμοποιώντας τις φράσεις προσπαθούν να γράψουν το άρθρο. Οι μαθητές προετοιμάζουν ένα μέλος της ομάδας τους για να πει την ιστορία σε όλη την τάξη. Η κάθε ομάδα λέει την ιστορία της στην τάξη. Δίνεται στους μαθητές το άρθρο της εφημερίδας για να το διαβάσουν και να δουν τι πραγματικά έγινε. Τέλος, η τάξη ψηφίζει την ιστορία που ήταν πιο κοντά σε αυτό που περιγράφει το άρθρο.

Ποια είναι τα οφέλη τέτοιων αλλαγών;

- Δίνεται η ευκαιρία για εισαγωγή λεξιλογίου.
- Δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να σκεφτούν πριν τη συζήτηση.
- Οι μαθητές απαντούν σε συγκεκριμένες ερωτήσεις και όχι σε πολύ ανοιχτού και γενικού τύπου, κάτι που συνήθως τους αποθαρρύνει.
- Εμπλέκονται όλοι οι μαθητές σε κάποιο βαθμό.
- Οι μαθητές σχηματίζουν μια άποψη για το θέμα, ακόμα κι αν δεν έχουν.
- Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με δομές της γλώσσας.

Στοιχεία επικοινωνίας

Παναγιώτης Ανδρέου

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη]

Email: panandre@auth.gr

T: 2310991151